

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey))
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)

Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції

29-30 березня 2019 р.

Частина II

Proceedings of the International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development

Dnipro, Ukraine
March 29-30, 2019

Part II

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції

29-30 березня 2019 р.

Частина II

Proceedings of the International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development

Dnipro, Ukraine
March 29-30, 2019

Part II

Дніпро
2019

УДК 303
ББК 63.3
О 72

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Ищенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 березня 2019 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – 410 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2019

році [1, с. 83–86]. В. П. Харченко, який був курсантом Харківського пожежного технікуму у 1936–1939 роках, у своїх мемуарах відзначав високу якість професійної вогнеборчої підготовки у навчальному закладі, добрий стан матеріально-технічного забезпечення. Згадує також особливості проведення лекцій та практичних занять викладачами, які працювали там ще з початку створення Всеукраїнських пожежно-технічних курсів НКВС УСРР у 1928 році [1, с. 39–42]. Ф. В. Сухоруков також вчився у Харківському пожежному технікумі наприкінці 1930-х років. Окрім характеристики навчання, професійної діяльності викладачів, забезпечення навчального процесу, він описує специфіку проведення санітарних та гігієнічних процедур і спортивне життя в освітньому закладі [1, с. 62–64].

Такі історичні матеріали, як опубліковані спогади та мемуари, є дуже важливим джерелом для вивчення історії вогнеборчої служби у період між двома світовими війнами.

Список використаних джерел

1. Академии пожарной безопасности 75 лет. Воспоминания выпускников разных лет / сост. Ключ П. П., Палюх В. Г. Харьков : АПБУ, 2003. 326 с. 2. Лаптий А. Ф. Из опыта службы в пожарной охране (рассказы ветерана). Харьков, 1976. 106 с. 3. Сумцов А. С. В борьбе с огнем : записки харьковского пожарного. Харьков : Прапор, 1998. 208 с.

О. М. Перепелюк

НАВЧАННЯ ЦЕРКОВНОМУ СПІВУ В УКРАЇНІ У ХІХ СТОЛІТТІ

Духовна освіта у ХІХ столітті розвивалася надзвичайно стрімко. Особлива увага була приділена удосконаленню церковно-музичної галузі. Суспільство потребувало якісно нової інтерпретації молитви у музиці. Православна церква виводила церковний спів на якісно новий рівень. На церковну освіту починають виділяти більше коштів, у єпархіях відкриваються літні курси церковного співу для учителів. Розгортається масштабний освітній процес, який поклав початок удосконалення релігійного музичного мистецтва, збільшення кількості хорів та покращення звучання.

У найнижчій ланці – церковнопарафіяльних школах, яких на початку ХІХ століття в Україні було небагато, поряд з навчанням читання, письма, арифметики і Закону Божого діти прилучалися й до церковного співу. Але в селах навчання в цих школах тривало всього 4-6 місяців, а в містах – один рік.

Значно більші знання з церковного співу давали духовні училища, в яких був спеціальний предмет «Церковний нотний спів», що знайомив із теорією музики. Навчання церковному співу продовжувалося і в духовних семінаріях. Ті з семінаристів, які мали добрі голоси, співали в семінарському хорі. У 20-х – 30-х роках ХІХ століття добру школу церковного співу мала Чернігівська духовна семінарія, у її стінах звучав увесь час церковний спів, а під час відпочинку, як свідчать спогади її вихованців, семінаристи грали на різних інструментах, співали українських пісень [6, с. 25].

Центром духовної музичної освіти у Російській імперії першої половини ХІХ ст. був Київ. Осередками церковного співу були монастирі, парафіяльні храми зі своїми школами, а також Київська духовна академія. У 1799 році Іриной Фальковський відкрив клас «Ірмолойного» нотного співу при Братському монастирі, а у 1800 році він уже існував у Київській духовній академії. У 1801 році був організований і клас інструментальної музики, його капельмейстером став Савелій Цесарський.

З наказу імперського уряду Київська академія як світський загальноосвітній та загальностановий вищий навчальний заклад у 1817 році була ліквідована і у 1819 році перетворена на Духовну семінарію. До неї могли потрапити тільки діти духовенства, а усім іншим верства суспільства дорога до вищої освіти була закрита [2, с. 41].

Освічений музикант угорець за походженням Густав Гесс де Кальве (музичний теоретик, піаніст і диригент), який працював у Харкові, у своїй праці «Теорія музики» писав: «в Україні в губернських містах чуєш іноді в кафедральних церквах співаків, яких не можна знайти ні в Німеччині, ні у Франції» [1, с. 113].

З другої половини XIX століття спостерігається активне відкриття нових церковнопарафіяльних шкіл по усіх єпархіях Російської імперії. У «Руководстве для сельских пастырей» наведено статистичні дані за 1861 та 1862 роки [4, с. 427]. У Київській єпархії було найбільше – 1206 училищ із 19015 учнями чоловічої статі та 4573 жіночої. Одним із головних предметів у такому навчальному закладі був церковний спів. У №33 [5, с. 561] того ж року у статті з аналогічною назвою надано відомості із вересня 1861 року по квітень 1862: загальна кількість училищ у 48 єпархіях за цей період зросла із 9126 до 21239, а це на 43% більше. У Київській єпархії налічувалося 1326 навчальних закладів і 24792 учні чоловічої статі та 6894 жіночої.

Тяжкі роки для української музичної освіти й науки почалися з середини XIX ст., коли вся система загальної освіти була підпорядкована російським державним чинникам, які, денационалізуючи українське життя, позбавили й українську музичну освіту її національних прикмет. Зокрема, з другої половини XIX ст. майже всю музичну освіту в Україні монополізувало Російське Імператорське Музичне Товариство, що заклало на Україні низку своїх музичних шкіл із певно визначеним спрямуванням до русифікації музичних кадрів. З цього часу на сторожі національних традицій української музичної освіти стають знову, як і в давнині, народні школи та духовні семінарії. [3, с. 868].

Отже, церковна музика у XIX столітті займала чільне місце у системі освіти в Україні. Відкривалися нові церковнопарафіяльні школи та училища, у програму навчання додавали нотний спів, збільшувалася кількість церковних хорів. У той же час, Російська імперія уніфікувала церковний спів за єдиним зразком, знищуючи прояви української самобутності.

Список використаних джерел

1. Гесс де Кальве. Теория музыки. – Харьков, 1818. – Ч. 2. – 451 с. 2. Козицький П. О. Спів і музика в Київській Академії за 300 років її існування. – К., 1971. – 58 с. 3. Оленський. Є. Музикознавство і музичне шкільництво. Енциклопедія українознавства. Загальна частина (ЕУ-І). – Мюнхен, Нью-Йорк, 1949. – Т. 3. – С. 868. 4. Сведения о сельских школах, открытых православным духовенством при приходских церквах // РСП. – 1862. – № 13. – С. 426–428. 5. Сведения о сельских школах, открытых православным духовенством при приходских церквах // РСП. – 1862. – № 33. – С. 560–563. 6. Шамаєва К. І. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст.: навч. посіб. – К.: ІЗМН, 1996. – 112 с.

В. М. Пунько

ПОЛІТИКА УРЯДУ МАРГАРЕТ ТЕТЧЕР У 1979-1990 РОКАХ У РОБОТАХ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДНИКІВ

Наприкінці 1970-х – початку 1980-х років повоєнна соціал-реформістська модель організації суспільства з її концепцією регульованої державою економіки і «повної зайнятості», соціального егалітаризму, націоналізації та іншими формами «соціалізації» вичерпала себе. У західному світі в умовах бурхливого розвитку техніки та новітніх технологій, необхідності структурної перебудови господарства постали проблеми пошуків нової соціально-економічної теорії та практики. Безпосередньою відповіддю на кризу соціал-реформістської моделі став неоконсерватизм.

«Неоконсервативна революція» реалізовувався у різних країнах по-різному, відповідно до національних традицій та обставин. Класичним віддзеркаленням теорії та практики неоконсервативної політики вважається тетчеризм. З моменту урядування М.Тетчер минуло чверть століття. Нагромадилась розлога документальна